

In deze notitie wordt achtereenvolgens beschreven:

1. De Ridderkerkse visie op participatie
2. De taak van een gemeentebestuur en wat betekent participatie daarin
3. Als burgers op eigen initiatief willen adviseren
4. Als de gemeente haar burgers om participatie vraagt
5. Wie kunnen adviseur zijn?
6. Samen problemen aanpakken en werken aan saamhorigheid
7. Hoe weten we dat het goed gaat?

1. De Ridderkerkse visie op participatie

Burgers die hun bestuur laten weten wat zij verwachten, die hun bestuur laten weten wat hun opvattingen zijn, zijn burgers die hun bestuur helpen om het goed te doen. Zij geven niet alleen bij de verkiezingen hun stem aan politieke partijen, maar zij geven ook aanwijzingen en adviezen of helpen bij het ontwikkelen en uitvoeren van plannen. Wij noemen dat participatie. In Ridderkerk vinden we participatie belangrijk. Daarom willen we graag iedere Ridderkerker uitnodigen om eraan mee te doen. We hebben dat op deze manier opgeschreven:

***Wij als gemeentebestuur, dus raad én college, zijn er voor de burgers van Ridderkerk.
Daarom moeten wij weten wat onze burgers van ons verwachten.
Participatie in Ridderkerk is erop gericht om de opvattingen van de Ridderkerkers bij het
gemeentebestuur terecht te laten komen.
Dus vinden wij participatie belangrijk.***

2. De taak van een gemeentebestuur en wat betekent participatie daarin

Het gemeentebestuur bestaat uit drie bestuursorganen: de gemeenteraad (raad), het college van burgemeester en wethouders (B&W) en de burgemeester. De wettelijke taken van de burgemeester als bestuursorgaan lenen zich niet voor participatie. Bij punt 4 'Als de gemeente haar burgers om participatie vraagt' komen we op de rollen van het gemeentebestuur terug. Hierna noemen we het gemeentebestuur: de gemeente. De gemeente werkt aan de wensen, zorgen en problemen van Ridderkerkers, de Ridderkerkse bedrijven en maatschappelijke organisaties, kortom: zij werkt aan de samenleving. De gemeente is er onder meer om *afgewogen besluiten te nemen* en goede *diensten te verlenen* aan de Ridderkerkers. De burgers van Ridderkerk moeten bij de gemeente terecht kunnen voor bijvoorbeeld een paspoort of een bouwvergunning, maar zij moeten er tevens op kunnen rekenen dat het voor hun kinderen en kleinkinderen later ook nog goed wonen en werken is in Ridderkerk. Daarom moet de gemeente én beslissingen nemen over het 'hier en nu', én over de toekomst van Ridderkerk.

2.1 De gemeente neemt vaak besluiten met de hulp van Ridderkerkers

Voor sommige beslissingen is het *niet* nodig om de wensen en opvattingen van meerdere Ridderkerkers te weten. Bijvoorbeeld als het gaat om individuele zaken van Ridderkerkers, of als het gaat om de uitwerking van iets wat in 'Den Haag' is beslist. Maar vaak wil de gemeente *wél* weten welke wensen en opvattingen er bij Ridderkerkers leven. En dan komen we terecht bij de mensen die actief zijn, die betrokken zijn bij Ridderkerk, mensen die vinden dat ze zelf óók verantwoordelijk zijn voor hoe het in Ridderkerk gaat. Mensen die deskundig zijn in bepaalde dingen. Deze mensen zou men 'burgeradviseur' kunnen noemen. De gemeente kent gelukkig al veel van die burgeradviseurs, maar weet dat er veel méér Ridderkerkers betrokken zijn bij hun omgeving, deskundig zijn en willen helpen. Misschien niet bij álle gemeentelijke zaken, maar misschien wel als het om een bepaald thema gaat. Misschien niet om lid te worden van een platform, maar misschien wel om voor enkele malen mee te denken over iets speciaals. De gemeente zoekt mensen die al lang in Ridderkerk wonen en veel van Ridderkerk weten, maar ook nieuwe inwoners en jongeren met nieuwe en frisse ideeën.

3. Als burgers op eigen initiatief willen adviseren

Soms wil men niet wachten tot de gemeente uitnodigt. Mensen kunnen de gemeente ook op eigen initiatief advies geven.

3.1 Als men contact wil hebben met politieke partijen, met raadsfracties of met raadsleden

Burgers kunnen contact opnemen *met raadsleden of met politieke partijen of een raadsfractie* (de raadsleden van dezelfde partij vormen in de raad een raadsfractie). Zij kunnen hen mondeling aanspreken. Voor de raadsfractie kan men contact opnemen met de fractievoorzitter. Al deze contacten zijn *geen* contacten met de raad als bestuursorgaan.

De raadsleden, de politieke partijen en raadsfracties moeten daarom opletten, hoe zij op de contacten reageren. Contactgegevens van raadsleden, politieke partijen en fractievoorzitters staan vermeld in de Gemeentegids (ook te raadplegen via de gemeentelijke website www.ridderkerk.nl).

3.2 Als men contact wil hebben met de gemeenteraad (als men contact heeft met een raadslid dan betekent dat niet dat men ook daarmee de gemeenteraad benadert – zie bij 3.1):

1. Door het sturen van een brief aan de gemeenteraad;
 2. Door het inspreken tijdens de vergadering van een raadscommissie. Hoe dit kan staat in de Gemeentegids en altijd bij de agenda van de raadscommissies en gemeenteraad in het Gemeentejournaal (Combinatie);
 3. Door het indienen van een Burgerinitiatief. Dat is een verzoek aan de raad om een onderwerp op de raadsagenda te plaatsen of een voorstel aan de gemeenteraad om ergens een besluit over te nemen. Verdere uitleg staat in een folder die in de hal van het gemeentehuis is te vinden en op de gemeentelijke website;
 4. Door het bezoeken van “De Ontmoeting rond de begroting”. Deze openbare bijeenkomst wordt jaarlijks door de raad georganiseerd vóór de raadsvergadering waarin de begroting wordt vastgesteld. Iedere Ridderkerker wordt daarvoor uitgenodigd. Dit is een goed moment om iets onder de aandacht van gemeenteraadsleden te brengen;
 5. Bij een bijeenkomst van de ‘Samenspraak’. Onder deze naam organiseert de raad zelf ontmoetingen in het gemeentehuis over thema’s of bij bezoeken die worden afgelegd, bijvoorbeeld in de wijk. Van deze ontmoetingen en bezoeken wordt vooraf mededeling gedaan in het Gemeentejournaal (Combinatie);
- Inlichtingen over contacten met de raad zijn in te winnen bij de raadsgriffie (tel.nr. 451.780).

3.3 Als men contact wil hebben met het college van B&W:

1. Een brief aan het college van B&W;
2. Digitaal per mail aan het college van B&W. Het moet mogelijk zijn om voor de beantwoording per post of telefonisch contact op te nemen. De mail moet dus adresgegevens bevatten.
3. Mondeling kan men de burgemeester en de wethouders benaderen. Hiervoor moet een afspraak via het bestuurssecretariaat worden gemaakt. In 2011 gaan collegeleden aansluiten bij bestaande spreekuren elders. Wanneer er een collegelid aanschuift, wordt dit vooraf bekend gemaakt.
4. Via een platform kan men zijn mening naar voren brengen. De platforms gaan over verschillende thema’s. Zij gaan over de minima, over welzijn en zorg, over jongeren, over natuur, milieu en duurzaamheid, of over de wijken. (Zie verderop bij ‘Platforms met adviseurs’). De vergaderingen zijn openbaar. Mensen kunnen naar een vergadering komen of een brief schrijven naar het platform. Informatie hierover staat in de gemeentegids (deze staat ook op de website: www.ridderkerk.nl).
5. Via een wijkbezoek van het college van B&W. Soms bezoekt het college een wijk – zie pag.4 bij ‘hoe een wijkbezoek werkt’. Naast de thema’s die er tijdens het wijkbezoek worden besproken kunnen mensen zorgen dat er ook aandacht is voor hun ideeën;
6. Via de wijkregisseurs of de coördinator van platforms kan men adviezen en opvattingen kenbaar maken. Elke wijk heeft een wijkregisseur, dat is een ambtenaar die speciale aandacht heeft voor de wijk en die de ideeën of adviezen bij de gemeente terecht kan laten komen.

4. Als de gemeente haar burgers om participatie vraagt

De gemeente bestaat zoals eerder gezegd uit de burgemeester, de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders. Alle drie nemen zij besluiten, maar zij hebben alle drie een andere rol. Het college is het ‘dagelijks bestuur’ van de gemeente. Het neemt daarom dagelijks veel beslissingen. De raad bepaalt de koers van de gemeente, en neemt vooral dáár de besluiten over. Als de raad over een onderwerp de beslissing moet nemen, is het de raad die besluit over de participatie.

4.1 Dan maakt de gemeente eerst keuzes

Het besluit over een nieuw plan zet de gemeente in een Startnotitie. Startnotities worden vastgesteld door de gemeente. Vastgestelde Startnotities zijn openbaar, dus elke Ridderkerker kan ze lezen. In een startnotitie staat waarom er iets moet gebeuren. Een van de hoofdstukken in een startnotitie gaat over participatie: hoe gaat de gemeente om met de opvattingen, wensen en ideeën van Ridderkerkers.

1. Waarom de adviezen of meningen worden verzameld of met welk doel verteld wordt waar de gemeente mee bezig is;
2. Wie worden uitgenodigd om mee te werken (en waar wordt gezocht: in platforms? Via Internet? Via andere manieren?);
3. Hoe de gemeente de inbreng gaat verzamelen en/of contact zoekt. (wordt het een vorm van samenwerken? Of bijvoorbeeld een enquête? Of een informatiebijeenkomst?);
4. Op welke manier de gemeente gaat zorgen dat mensen weten dat ze mee kunnen doen, weten wanneer het klaar is en weten wat er met hun ideeën wordt gedaan.

Voordat de startnotitie wordt vastgesteld, worden er nog *geen* ideeën bij burgers verzameld.

4.2 Hoe maakt de gemeente die keuzes?

De gemeente gebruikt twee hulpmiddelen bij het maken van de keuzes in de startnotitie: de omgevingsanalyse en het afwegingskader. De *omgevingsanalyse* wordt gebruikt om te weten wie er allemaal betrokken kunnen zijn bij een plan. Met hen moet men immers rekening houden. Dus is het verstandig om te weten te komen hoe die mensen tegenover een plan staan. Het *afwegingskader* helpt om de keuzes te maken over de vragen uit de startnotitie: 'waarom', 'wie', 'hoe' en 'de manier van communicatie'. Het kan ook zijn dat de uitkomst van het afwegingskader wordt, dat Ridderkerkers *niet* worden benaderd, maar waarom dat niet gebeurt, kan dan worden uitgelegd.

4.3 Vormen van participatie in Ridderkerk

We kiezen altijd vormen van participatie uit, die passen bij wat we er mee willen bereiken. In Ridderkerk kennen we de vorm '*meebeslissen*' niet. De gemeenteraad of het college van B&W neemt de beslissingen.

4.4 Wat gebeurt er met een advies?

Als het hoofdstuk participatie uit de startnotitie is uitgevoerd, *neemt de gemeente het besluit* over het plan. Het is goed mogelijk dat mensen hun idee terugzien in het besluit! Maar het kan ook zijn, dat een wens niet is vervuld, of dat een idee niet is overgenomen. Dat is wel jammer, maar de gemeente heeft een betere beslissing kunnen nemen, omdat zij alle tips en adviezen van alle adviseurs tegen elkaar heeft moeten afwegen, voordat zij de beslissing nam. Altijd legt de gemeente uit *waarom* een advies niet is overgenomen.

5. Wie kunnen adviseur zijn?

Kan iedere Ridderkerker adviseur zijn? Jazeker!

5.1 Op eigen initiatief kan men contact opnemen met iemand bij de gemeente (via bijvoorbeeld politieke partijen, de gemeentesite, via ambtenaren die men kent, via informatie in de Gemeentegids of de Combinatie). Men kan dan vertellen wat men vindt, over welke dingen iemand zijn kennis en ervaring beschikbaar wil stellen en op welke manier men beschikbaar is.

5.2 De gemeente zoekt burgers op: bij alle thema's waarover de gemeente heeft besloten om Ridderkerkers uit te nodigen om kennis, ervaringen, wensen en ideeën te geven, gaat de gemeente actief op zoek.

1. Dat kan gebeuren via een uitnodiging in de Combinatie, de Ridderkerkse radio/TV, via de website www.ridderkerk.nl, of via de burgeradviseurs die er nú al zijn.
2. Dan kan het zijn dat de gemeente mensen vraagt om naar een inloopavond te komen, of naar een andere bijeenkomst. Het kan ook zijn dat mensen aan huis worden benaderd, of dat de gemeente een wijkbezoek organiseert.
3. In 2011 gaat de gemeente onderzoeken of burgeradviseurs gezocht kunnen worden via 'social media' (Hyves, Facebook, Twitter enz.). Immers, veel mensen hebben geen tijd en zin om te vergaderen of naar bijeenkomsten te komen, maar willen wel hun tips en adviezen kwijt via de computer.
4. Als iemand eenmaal heeft meegedaan en daarover tevreden was, dan vraagt de gemeente of de gegevens (over deskundigheid en aandachtsgebied) bewaard mogen worden, zodat die persoon een volgende keer weer persoonlijk uitgenodigd kan worden.
5. Soms zoekt de gemeente niet naar speciale mensen, maar wil zij wel weten wat Ridderkerkers over het algemeen ergens van vinden. Dan wordt er een steekproef gedaan. Dan worden Ridderkerkers geraadpleegd met een internetenquête via een burgerpanel.

5.2.1 Hoe werken wijkbezoeken van de raad en/of het college

Er wordt in een wijk een wijkbezoek georganiseerd als het college of de raad iets wil vertellen of vragen aan wijkbewoners (dat staat dan vaak al in een startnotitie), of als er bepaalde dingen spelen in een wijk. Onder meer het Wijkoverleg en de Wijkregisseur adviseren de gemeente of het nodig is. Zij weten ook of er een wijkbezoek gepland is, wanneer, hoe, wie er op bezoek komen en waar het gebeurt.

5.3 Platforms met adviseurs

Er zijn in Ridderkerk verschillende *platforms* die de gemeente helpen om het goed te doen (zie ook bij 3.3 'als men contact wil hebben met het college van B&W'). Groepen mensen denken mee over natuur, milieu, duurzaamheid, welzijn, zorg en minima. En bijna elke wijk heeft een platform: het '*wijkoverleg*'. Daarin zitten wijkbewoners die ieder een andere deskundigheid hebben. De leden van een wijkoverleg vertegenwoordigen de wijk niet (de gemeenteraad is de volksvertegenwoordiging). Zij helpen de gemeente om voor de wijk betere plannen te maken en besluiten te nemen. Zij zijn 'oren en ogen in de wijk'. In de wijkoverleggen werken mensen samen aan: 'hoe pakken we problemen in de wijk op en hoe maken we de wijk samen prettiger, leefbaarder, veiliger en mooier?' Dat is een ontwikkeling die steeds harder nodig is: dat mensen niet alleen kijken naar de overheid, maar ook hun éigen verantwoordelijkheid nemen.

Platforms zijn er niet voor knelpunten

De platforms zijn er niet voor het melden van knelpunten, zoals lantarenpalen die het niet doen of stoeptegels die los zitten. Hiervoor heeft de gemeente een servicenummer. Dat nummer kan iedereen bellen om kleine problemen op te laten lossen of schade te melden: 451455. Voor sommige knelpunten moeten mensen niet bij de gemeente zijn. Hun contactgegevens staan in de gemeentegids en op de website www.ridderkerk.nl.

5.3.1 Hoe werken platforms voor participatie

1. De wijkoverleggen hebben ondersteuning van een ambtenaar: de wijkregisseur. Deze is voor de gemeente samen met het wijkoverleg de 'ogen en oren' in de wijk. Voor de wijkbewoners is hij aanspreekpunt en adviseur bij goede ideeën en knelpunten in de wijk. De andere platforms hebben een ambtenaar als coördinator: deze stelt samen met de voorzitter de agenda op. De voorzitter heeft de agendapunten vanuit het platform, en de coördinator levert de agendapunten vanuit de gemeente.
2. De platforms krijgen geen subsidie. De gemeente zorgt ervoor dat er vergaderruimte is, koffie en thee, dat er een verslag komt en de post wordt verzonden. Als een platform dat zelf organiseert, geeft de gemeente daar een kleine vergoeding voor. Een platform bestaat immers uit vrijwilligers, en vrijwilligers moeten zo min mogelijk voor kosten komen te staan;
3. Alle platforms komen in principe 4 x per jaar bij elkaar. Alleen als het nodig is worden er extra vergaderingen belegd. Vooral rond het samenstellen van de gemeentelijke begroting is het meedenken van platforms belangrijk. Daarom vergaderen de platforms in ieder geval:
 - *Vóór 1 april*: in deze vergadering is er aandacht voor de kadernota / begroting.
 - *In augustus/september*: in deze vergadering koppelt de gemeente terug over de afspraken die in de kadernota staan. Bij wijkoverleggen staat de voortgang bij het Wijkontwikkelingsprogramma dan ook op de agenda.
4. De platforms hebben contacten met projectgroepen die aan speciale projecten werken. Zij zorgen er bijvoorbeeld voor dat er contact is met ontwikkelaars van Wijkontwikkelingsprogramma's (WOP's) en met de Wijkideeteams die ervoor zorgen dat de Wijkbudgetten goed worden besteed (zie verderop 'hoe werken Wijkbudgetten').
5. De gemeente heeft naast de wijkoverleggen verschillende platforms die adviseren over speciale thema's. In 2011 komt er een nieuwe indeling in platforms. We gaan kijken - om efficiënter te werken - welke platforms een samenwerkingsverband kunnen maken rond de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en de Wet Werk en Bijstand (WWB). Elk jaar wordt geïnventariseerd welke platforms voor faciliteren in aanmerking komen.
6. Het komt voor dat een platform wil meedenken terwijl de gemeente het platform niet heeft uitgenodigd (het platform staat niet genoemd in de startnotitie). Het platform sluit zich dan aan bij de afspraken die wél staan in de startnotitie, of schrijft, als dat niet lukt, op eigen initiatief een advies aan de gemeente.

6. Samen problemen aanpakken en werken aan saamhorigheid

6.1 Wijkbudgetten

Jaarlijks is er voor elke wijk een budget van waaruit door burgers dingen kunnen worden georganiseerd voor de wijk. Het gaat dan om activiteiten die de wijkbewoners helpen om samen problemen aan te pakken en de saamhorigheid in de wijk te verbeteren. Mensen in een 'Wijkideeteam' zorgen ervoor dat dat gebeurt. De wijkideeteams zijn gekoppeld aan de Wijkoverleggen. Wie mee wil werken in een wijkideeteam, kan contact opnemen met het wijkideeteam of met het wijkoverleg in de wijk.

6.2 Initiatiefsubsidies

De gemeente heeft een budget voor burgers om dingen te doen die buiten de grenzen van de wijk gaan. Als het daarbij óók gaat om het samen aanpakken van Ridderkerkse problemen en het versterken van de saamhorigheid, kan men een 'initiatiefsubsidie' aanvragen. Die subsidie kan nooit meer dan € 2000¹,-- bedragen, zolang er geld beschikbaar is. Deze afspraken komen in 2011 te staan in de subsidieverordening.

7. Hoe weten we dat het goed gaat?

Nadat we een jaar met de nieuwe afspraken gewerkt hebben, gaan we kijken of het werkt met de nieuwe afspraken. Dan hebben we nieuwe dingen geleerd en kunnen we onze afspraken bijstellen.

Participatie in Ridderkerk is erop gericht om de opvattingen van de Ridderkerkers bij het gemeentebestuur terecht te laten komen.

Dus vinden wij participatie belangrijk.

Het gemeentebestuur nodigt alle Ridderkerkers uit om eraan mee te doen!

¹ Toegevoegde informatie na vaststelling: In de begroting 2011-2014 is hiervoor een bedrag van € 1.500,- opgenomen